

Contact blad

**Je bent
nooit alleen**

Colofon

Het *Contactblad* is een uitgave van Johanniter Nederland. Het tijdschrift wordt verspreid onder alle vrijwilligers en andere betrokkenen van Johanniter Nederland. Het *Contactblad* verschijnt drie keer per jaar.

Redactie

Joke Bos-Sinoo, Karel Greven, Sacha Jansen, Katinka Kersting, David van Lennep, Joost Röselaers, Nienke van der Sar

Bijdragen

Iedereen is van harte uitgenodigd mee te denken over interessante of zinvolle artikelen in het tijdschrift. We verzoeken u echter niet zomaar kopij in te zenden, maar vooraf even contact op te nemen met de redactie.

Contact

Voor alle zaken betreffende de inhoud van het tijdschrift kunt u contact opnemen met Johanniter Nederland.
T 070 – 364 9920
E info@johanniter.nl

Fotografie

Diverse vrijwilligers

Vormgeving

www.makingwaves.nl

Druk

De Hoop Grafisch Centrum, Dordrecht

Johanniter Nederland

Lange Voorhout 48, 2514 EG Den Haag
T 070 – 364 9920
F 070 – 356 1137
E info@johanniter.nl
W www.johanniter.nl
Bankrekening: NL38 ABNA 0258538147

Johanniter Nederland werkt mét mensen vóór mensen.

Onze vrijwilligers zetten zich in voor diegenen die door ziekte, ouderdom, een beperking of sociaal isolement minder vanzelfsprekend kunnen meedoen in de samenleving. Wij nemen praktisch drempels weg, zorgen voor plezierige momenten en creëren een breed scala aan ontmoetingen. Hiermee verrijken wij het leven van alle betrokkenen. In onze visie moet hulp geven en hulp ontvangen vanzelfsprekend zijn.

Van de redactie

Ik laat je niet alleen.

Is dat niet wat ieder van ons ten diepste wil horen en ervaren? Het basisvertrouwen waardoor we het leven aankunnen? Het is een spirituele ervaring. Mozes kreeg het toegezegd. Een stem sprak hem toe. 'Ga maar, ik ga met je mee. Ik laat je niet alleen.' En Mozes stond op en ging. Met Pasen vieren wij het vertrouwen, dat Jezus ons niet alleen laat. Dat we omringd worden door goede machten en krachten, juist in de diepte en in de ellende. Dat vertrouwen krijgt gestalte door mensen. Als wij elkaar toezeggen: 'ik laat je niet alleen.' Een partner, een goede vriend of vriendin, een buurman of buurvrouw. Je maakt groot verdriet mee. Je verliest een dierbare. Of je werk. Of je thuis. Hoe heilzaam is het dan om een stem te horen die jou toezegt dat je er niet alleen voor staat. Met vertrouwen durf je weer op te staan.

Het is een vertrouwen dat spreekt uit de vele werkzaamheden van Johanniter Nederland. Het spreekt uit het verslag van de eindejaarsvakanties van de stichting. Juist rond de kerstdagen willen we het besef ervaren dat we er niet alleen voor staan. En Johanniter Nederland laat die stem vol liefde en vertrouwen klinken!

Het is een vertrouwen dat doorklinkt in het verhaal van Joke Bos op pagina 17. Een verbondenheid die sterker is dan de dood. Een prachtige getuigenis van de kracht van liefde en trouw!

Het is een vertrouwen dat gekoesterd moet worden. Het kan zomaar mis gaan, zoals blijkt in het artikel van Karel Greven. En hoe zonde is het! Want hoe heilzaam is het, als we een gesprek op open en onbevangen wijze beginnen met de vraag: 'vertel me eens, hoe kan ik je helpen?'

Het is een vertrouwen waar het gedicht van Sacha Jansen over spreekt. Ontroerende woorden die raken tot de ziel. Ik hoef er slechts te zijn, zo heb je minder pijn. Want ik luister naar jou en hoor je. Want ik kijk naar jou en zie je. 🗨️

JOOST RÖSELAERS

Inhoudsopgave

De praktijk

U herkent het waarschijnlijk wel. Een goedbedoelde vraag wordt totaal verkeerd opgevat. Elke boodschap die we uitwisselen omvat een zakelijk aspect, een expressief aspect, een relationeel aspect en een appellerend aspect. Als je je hiervan bewust bent, kan dat helpen om het echte verhaal beter te begrijpen en misverstanden te vermijden. Het echte verhaal achter een opmerking. Over communicatie.

Project Rhodes – De kracht van een netwerk

Johanniter Nederland is onderdeel van Johanniter International (JOIN). JOIN is het netwerk van de hulp- en welzijnsorganisaties die verbonden zijn aan Johanniter Ordes in Duitsland, Engeland, Zweden en Nederland. Dankzij deze bundeling van krachten kunnen we echt het verschil maken. Een heel bijzondere samenwerking is project 'Rhodes'. Want aan dit project neemt ook Malteser International, de hulporganisatie van de Orde van Malta, deel.

Gluren bij de burens

In een drukke winkelstraat ben je opeens je kleine kind kwijt, één momentje afgeleid... zoeken, roepen..., wat er op zo'n ogenblik allemaal door je heen gaat...! Daar kunnen de vrouwen en mannen van het Veteranen Search Team (VST) over meepraten. Zij weten wat de vermissing van een dierbare met direct betrokkenen doet. Daarop is voor het VST maar één reactie mogelijk: wij gaan zoeken!

En verder

8 Troost • 10 Ingezonden • 12 Coördinatorenendag • 13 Gedicht • 17 Een cadeau voor mijn moeder • 18 Feestdagen in gezelschap • 20 Te doen in • 22 Puzzel • 23 Startdag / Vrijwilligersdag / Spelduitreikingen / Agenda • 24 In contact met

➤ Over communicatie

Ik zit met mijn vrouw in de auto, het is donker en we rijden op de provinciale weg van Lochem naar Rijssen. Ik hoor haar zeggen 'Je mag hier 80'. 'Hoor eens, wie rijdt er nou, jij of ik?!', antwoord ik geïrriteerd. Zwijgend rijden we naar huis...

Bij thuiskomst dacht ik na over wat er in de auto was gebeurd. We hadden een gezellige avond gehad bij vrienden. Maar in de auto was die gezelligheid snel verdwenen. Eigenlijk reageerde ik niet op de inhoud van wat ze zei, dat we 80 km per uur mochten rijden, maar op de manier waarvan ik vond dat ze het zei. Ik hoorde een belerende toon. Volgens mijn interpretatie gaf vrouwlief met haar opmerking aan dat zij mij het besturen van een auto niet helemaal toevertrouwde. En ik verzette me. Ruzie in de auto! Terwijl ze het misschien helemaal niet zo bedoeld had en me enkel wilde waarschuwen voor een bord dat ik mogelijk niet gezien had.

Om miscommunicatie te voorkomen is het belangrijk dat we de echte boodschap achter de opmerking goed interpreteren.

U herkent het waarschijnlijk wel. Een goedbedoelde vraag wordt totaal verkeerd opgevat. Een gesprek, een vraag of een opmerking heeft vier lagen die tegelijkertijd een rol spelen en elkaar beïnvloeden. Elke boodschap die we uitwisselen omvat een zakelijk aspect, een expressief aspect, een relationeel aspect en een appellerend aspect. Als je je hiervan bewust bent, kan dat helpen om het echte verhaal beter te begrijpen en misverstanden te vermijden.

Het expressieve aspect

Het eerste wat je hoort is niet de inhoud maar de toon van de opmerking en de gekozen woorden. Ze zeggen iets over de gemoedstoestand van de spreker. Het geeft informatie over de emotie van dat moment: irritatie, angst of bezorgdheid bijvoorbeeld. In mijn geval vond mijn lief misschien dat ik in het donker te hard reed en was ze bang. Onderzoek heeft uitgewezen dat zeker 70 procent van onze communicatie bestaat uit non-verbale communicatie. De ontvanger pikt, bewust of onbewust, vooral de manier op waarop we dingen zeggen, onze intonatie en lichaamshouding. Dit gedeelte

van de boodschap heeft dus veel invloed, want het laat duidelijk iets van de zender zien. Het geeft een deel van zijn persoonlijkheid bloot. Als zender helpt het echt om je bewust te zijn van de invloed van je houding, de toon en de manier waarop je de boodschap brengt.

Het zakelijke aspect

De tweede laag in een boodschap is de feitelijke inhoud. Ze had gelijk, er stond een 80 km/uur bord. Eerder mochten we nog 100 km/uur rijden maar vanaf dit punt slechts 80. Dat noemen we het zakelijke aspect.

Het appellerende aspect

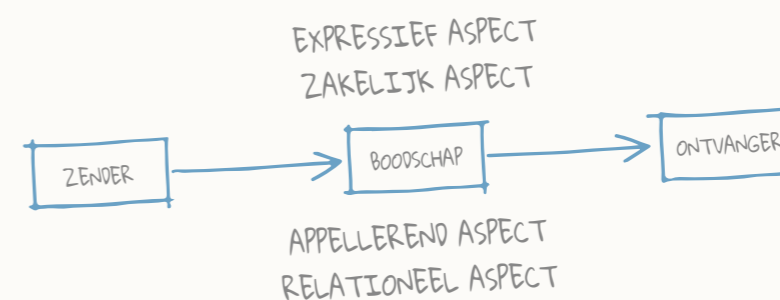
Wat probeerde ze met de opmerking over het 80 km bord te bereiken? Dat ik langzamer ging rijden? Of speelde er iets heel anders? In communicatie moeten we uitgaan van het doelperspectief. We dienen te kijken naar het doel dat de zender beoogt, of dat doel nu door bewuste, of meer door onbewuste drijfveren wordt nagestreefd. Ik moet me dus afvragen wat het doel van haar opmerking was. En me ook bewust zijn van de invloed van mijn reactie. Die versterkte waarschijnlijk juist haar zorg en kwam dus niet tegemoet aan haar bedoeling.

Het relationele aspect

Als laatste is ook de relatie die je met de gesprekspartners hebt van belang. Is er sprake van een afhankelijkheid of juist van een gezagsverhouding. Toont de zender in de boodschap waardering of minachting voor de ontvanger en laat hij de ontvanger vrij of wil hij hem in een bepaalde richting sturen.

Een voorbeeld

Laten we eens kijken hoe miscommunicatie zich kan voordoen met betrekking tot een vraag in een helpend gesprek:

Je komt voor een eerste kennismakingsgesprek bij een nieuwe bewoner. Na een korte introductie, waarin jullie je beiden hebben voorgesteld, vraag je op serieuze toon: 'Nou, vertel eens: waar heb je problemen mee?' Op het eerste gezicht is dit een duidelijke vraag. Toch is mogelijk al de kiem gelegd voor latere miscommunicatie of verstoring.

Het woord 'probleem' kan immers een negatieve associatie hebben voor de bewoner (zakelijk aspect). Met de toon waarop de vraag is gesteld, suggereer je dat je serieus bent, dat je hulp bij problemen kan bieden. Misschien wel wat zwaar op de hand: te serieus en zwaar wellicht voor de helpende hand. En wellicht boog je je onbewust wel iets naar voren, waardoor de vraag als intimiderend werd ervaren. Of

juist naar achter waardoor het leek alsof je afstand nam (expressief aspect).

De nieuwe bewoner voelt zich afhankelijk van je om zijn weg te vinden in het huis (relationeel aspect). Hij wil je daarom niet direct met problemen confronteren en sluit zich af. Houdt zich op de vlakte en antwoordt dat alles goed gaat (appellerend aspect). Uiteindelijk hebben jullie een stroef gesprek waarin je er niet achter kwam welke hulpvraag er was. Mogelijk had een opening met de vraag 'vertel me eens, hoe kan ik je helpen?' waarbij je geïnteresseerd naar voren leunde, een veel vruchtbaarder gesprek opgeleverd. 📌

KAREL GREVEN

➤ De kracht van een netwerk

Johanniter Nederland is onderdeel van Johanniter International (JOIN). JOIN is het netwerk van de hulp- en welzijnsorganisaties die verbonden zijn aan Johanniter Ordes in Duitsland, Engeland, Zweden en Nederland. Dankzij deze bundeling van krachten kunnen we echt het verschil maken.

Een voorbeeld van een heel bijzondere samenwerking is project 'Rhodes'. Want aan dit project neemt ook Malteser International, de hulporganisatie van de Orde van Malta, deel.

Project 'Rhodes'

De stress van het leven in een oorlogsgebied, in combinatie met voortdurende onzekerheid over de toekomst, is traumatiserend voor talloze mensen in Oekraïne. Kinderen en jongeren lijden daar het meest onder. Daarom hebben de vijf Ordes voor het eerst sinds eeuwen weer de handen ineengeslagen om in ieder geval een deel van deze jongeren te helpen hun ervaringen te verwerken. Sinds half november zijn drie mobiele teams aan het werk in en rond Lviv, Ivano-Frankivsk en Beregova, in het westen van Oekraïne. Ze bieden daar psychosociale hulp aan getraumatiseerde kinderen en jongeren. Het project wordt geleid door Malteser International en Johanniter International Assistance – de internationale hulpdienst van de Johanniter Orde in Duitsland. De teams worden bemand door de Ukraine Relief Service van de Orde van Malta. Voor hun werk werden zes bussen gekocht. Ze zijn uitgerust met materialen die therapeutisch gebruikt kunnen worden voor onder meer groepsspellen en creatieve activiteiten. Voor jonge kinderen is er ook speelgoed. Met deze middelen wordt hulp geboden

bij het verwerken van de trauma's. Zo komt er weer hoop voor de toekomst.

'Na alle onrust van de oorlog in de afgelopen maanden is het belangrijk dat de kinderen weer een redelijk normaal dagelijks leven hebben', zegt Florian Beck, programmamedewerker. 'Spelen, lachen en leren doet hen de horror om hen heen even vergeten. Het is fantastisch de blije ogen en lachende kindergezichten te zien.'

Op de bussen van de teams staan de logo's van de vijf Ordes. Die logo's zijn herkenbaar aan het witte achtpuntige kruis. Dit symbool is een teken van hoop en veiligheid voor mensen in nood. Het verbeeldt onze visie op menselijke waardigheid. Het 'Rhodes' project past goed in onze bijna duizend jaar oude traditie. In 1048 stichtte een groep kooplieden uit het Italiaanse Amalfi een hospitaal in Jeruzalem. Dit Hospitaal van Sint Jan vormde het begin van een broederschap die zich door de eeuwen heen zou blijven bezighouden met het helpen van zieke en anderszins hulpbehoevende medemensen. Inmiddels zijn er in veel Europese landen Johanniter broedersschappen. Samen zijn de hulpdiensten wereldwijd actief en helpen ze jaarlijks miljoenen mensen in nood, ongeacht hun afkomst, religie, politieke voorkeur of nationaliteit. ❖

KAREL GREVEN

Troost

Wat biedt je troost in moeilijke tijden? Troost bieden is een van de belangrijke aspecten van mijn werk als predikant.

Ik probeer mensen te troosten die te maken hebben met ziekte, verlies en rouw. Ik probeer te troosten door perspectief te bieden in tijden van verwarring en uitzichtloosheid. Zo belde kortgeleden een man mij op. Hij was op leeftijd en ernstig ziek. De artsen gaven hem nog een aantal weken. Hij had mij eens horen spreken bij een doop. Hij belde met een concrete vraag. Of ik zijn afscheidsdienst zou willen leiden? We spraken een dag later bij hem thuis af. Ik vroeg hem naar zijn spiritualiteit. Hij wees naar buiten. Het voorjaar diende zich voorzichtig aan.

‘Kijk, die planten! Die sneeuwkllokjes! Een maand geleden was er niks en nu is er nieuw leven. Het leven gaat altijd door. Op welke wijze dan ook. En ook mijn dood is opgenomen in die beweging. Ik heb geen idee hoe, maar het is zo. Ik bedoel dit spiritueel en concreet. Want ik leef voort in mijn levenspartner, hij die mij kent als geen ander. In mijn vrienden. Dat is de kern van mijn bestaan. En ik wil jou vragen om daarover te spreken bij mijn afscheid. Er is een verbondenheid van alles in allen en ook ik maak daar deel van uit. Dat relateert mijn leven en sterven zonder het te bagateliseren. Integendeel, het maakt het juist buitengewoon waardevol. Het leven is uiteindelijk een mysterie. Je daaraan overgeven kan heel troostrijk zijn.’

Het thema troost speelt net zo goed buiten de kerk. Collectief of individueel zijn we op zoek naar troost. Zo verschenen er recentelijk twee publicaties over dit thema. Michael Ignatieff, een Canadees publicist, politicus en hoogleraar Internationale Betrekkingen schreef tijdens de corona lockdowns in 2020 het boek *Troost – als licht in donkere tijden*. Ignatieff verdiepte zich in leven en werk van schrijvers en kunstenaars die vaak in nog veel duisterder tijden troost ervoeren. Verhalen die hem (en de lezers) troost bieden. Want je wordt verbonden in een ‘keten van zingeving’.

De Belgische psychiater Dirk De Wachter schreef ook een boek over troost, *Vertrouwingen*, nadat hij

in 2021 gediagnostiseerd werd met darmkanker. De Wachter legt een verbinding tussen het besef van onze sterfelijkheid en de behoefte aan troost. En hij vindt in zijn kwetsbaarheid en verdriet troost in dagelijkse ontmoetingen, filosofie en kunst.

Er is een aantal opvallende parallellen in beide boeken. Zo worden beide auteurs getroost door de herkenning. Hun vragen en angsten blijken van alle tijden te zijn. Vele kunstenaars en filosofen zijn voordat wij dat deden ook op zoek gegaan naar troost. Hun antwoorden en inzichten zijn ook voor ons troostrijk.

De zoektocht naar troost heeft mij het afgelopen jaar niet alleen professioneel beziggehouden. In maart vorig jaar werd een hersentumor ontdekt bij mijn vrouw. Dankzij de geweldige medische zorg in Nederland is er perspectief. We gingen in de eerste tijden door diepe dalen. Ik had het nu zelf buitengewoon nodig om getroost te worden! En die troost vond ik. Vaak onverwacht. Het overkwam mij met name als ik diepe wanhoop ervoer. Op die momenten was er opeens een teken of gebeurtenis die mij troostte en mij oplichtte.

Ik heb troost op verschillende manieren ervaren. Als ik op die manieren terugkijk, is er een opvallende overeenkomst. Er werd telkens een verbinding gelegd. Ik ervoer troost door mij verbonden te voelen. Op drie lagen ontstond verbinding. De eerste twee lagen komen uitgebreid aan bod in de genoemde boeken. De derde laag vormt voor mijzelf de dragende grond. Het is de spirituele laag, die ook tot uitdrukking komt in de eerste twee lagen. De mans wiens uitvaartdienst ik leidde getuigde hiervan op geheel authentieke wijze.

De eerste laag is de meest menselijke. Het is de laag waar Dirk De Wachter ook mee begint. Hij spreekt over ‘de kleine daden van goedheid’. Een handgebaar. Een vriendelijke blik. Een onverwachte liefde-

volle handeling. De buurvrouw die gekookt heeft. Bloemen en brieven die verstuurd worden. Ouders van school die aanbieden om met de kinderen op stap te gaan. Troost is vaak woordeloos. Als in de Bijbel Job alles verliest dat hem lief is, zijn hele gezin en al zijn bezit, dan komen zijn vrienden bij hem. Zeven dagen en nachten blijven zij. Zij zeggen niets. Een ontroerend beeld. Dat is nu troost. Er zijn. Meer niet.

Getroost werd ik ten tweede door de verbindingen met de traditie. Met muziek en literatuur. Met auteurs die zich met dezelfde vragen bezighouden als ik. Door de boeken van De Wachter en Ignatieff te lezen. Door muziek te luisteren van componisten die zelf ook verlangden naar troost. Voor mij, de symfonieën van Mahler. Het is zwaar werk, je wordt de diepte ingesleurd, je wordt er moedeloos van. Maar Mahler laat je daar niet zitten! Hij trekt zichzelf en jou eruit en biedt een onverwacht perspectief. Opeens is daar een troostrijke klank die je doet opleven. Ik vond ook troost in gedichten van Rainer Maria Rilke. Zij raakten mij diep. Hij beschreef mijn verdriet en wanhoop. En tilde mij er ook uit. Hoe diep je ook valt, je wordt gedragen, altijd – zo zegt hij in zijn ontroerende gedicht *Herfst*. En dat is ook zo. Juist in de diepte kun je opeens licht ontdekken. De herkenning in de traditie versterkte mijn vertrouwen.

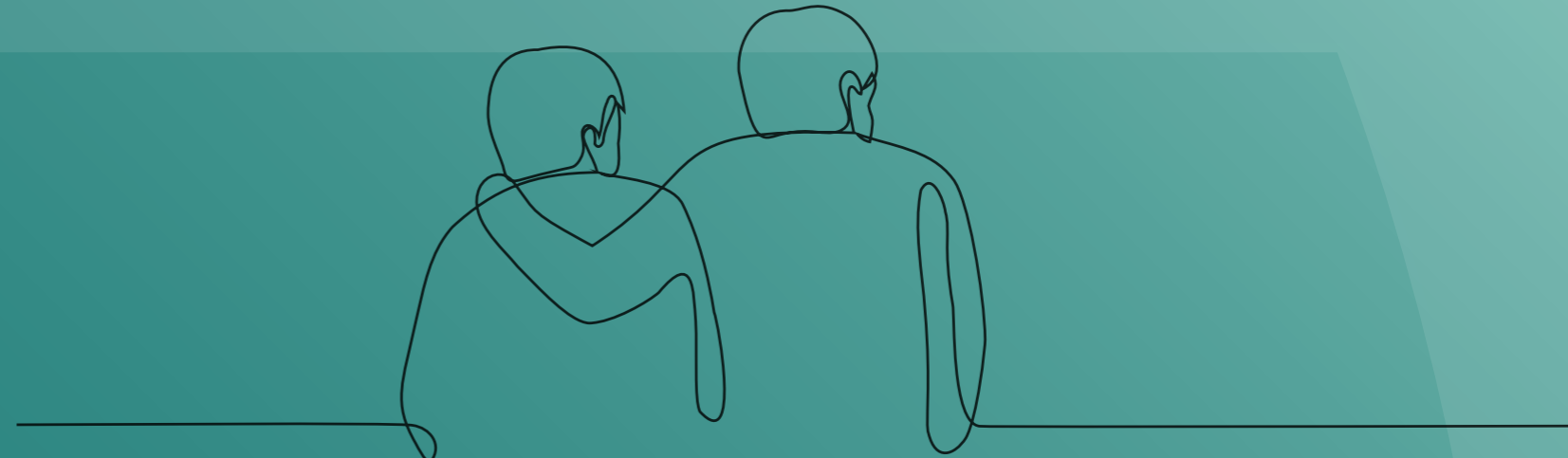
De derde laag waar ik verbindingen ervoer, en daarvoor getroost werd, begeeft zich op het spirituele vlak. Het is de meest wezenlijke van alle lagen, de bron waaruit in mijn beleving de eerste twee ontspringen. En het is de meest moeilijke om te beschrijven. Om in woorden te vatten. Het is ook de meest kwetsbare laag. Niet iedereen herkent het. Of je begrijpt elkaar verkeerd als je het probeert te beschrijven. Het kan zomaar als onzinnig of wazig worden weggezet. Einde discussie. Op juist deze laag ervaar ik een diepe verbondenheid met het grotere geheel. Ik voel mij opgenomen in iets dat

groter is dan ikzelf. Die verbondenheid zorgt voor een grote ontspanning. En is buitengewoon troostrijk. Ik ervaar deze laag van verbinding met name in de natuur. Weinig is troostrijker voor mij dan een lange wandeling door de bossen. Daar vind ik rust en inspiratie. En troost. Ik geniet van alle tijden van het jaar. Want zij doen mij de hoogten en diepten ervaren van het gehele leven.

Wat biedt je troost in onzekere tijden? Het meest troostrijke is voor mij het vertrouwen dat wij onderdeel uitmaken van een groter geheel. Dat is de basis. We zijn opgenomen in een grote beweging van vallen en opstaan, van moedeloos zijn en dan toch weer het licht ontdekken om met vertrouwen verder te kunnen gaan. Het troost mij om mij daaraan over te geven. Verlies en dood hebben niet het laatste woord. Tegen de klippen op ontstaat er altijd weer perspectief. Dat wordt ons dikwijls geschonken in de meest dagelijkse handelingen, in een mens die precies het goede doet of zegt. En de traditie is er om ons eraan te herinneren dat we de eersten niet zijn die ellende meemaken. De traditie vertelt ons hoe mensen de eeuwen door getroost zijn in hun ellende. Dat werkt aanstekelijk en inspirerend.

Het is cyclisch. Na troost en hoop zal na verloop van tijd altijd weer verdriet en ellende volgen. Daar valt niet aan te ontkomen. Blijf daarom (zo zeg ik ook tegen mijzelf) verbindingen leggen, juist in goede tijden, door te wandelen, te lezen en te luisteren. En blijf je verwonderen om het grotere geheel waar we allen deel van uitmaken. Mijn zoon wees mij vanmorgen vroeg op de verleidelijke zang van een roodborstje. Je zou er zo aan voorbijgaan. Ik had het zelf niet gehoord. De vogel zingt van een nieuw begin. Wat een vrolijkheid! Een eindeloze bron van verwondering. En troost. Wat een begin van een nieuwe dag! ●

JOOST RÖSELAERS

Op pagina 12 van dit blad staat een verslag over de coördinatorenbijeenkomst begin dit jaar. De vraag die centraal stond was wat Johanniter voor de vrijwilligersgroepen kan betekenen. Naderhand stuurde vrijwilligerscoördinator Peter Beuman ons een uitgebreide aanvulling. Wij vinden dat hij het zo mooi heeft verwoord dat we jullie zijn verhaal niet willen onthouden.

➤ Johanniter Nederland gezien vanuit een kleine werkgroep in Delft

Het vrijwilligerswerk heeft in de naoorlogse geschiedenis van Nederland grote veranderingen ondergaan. Johanniter Nederland heeft deze veranderingen op de voet gevolgd en er haar eigen bijdrage aan geleverd. Dit kon zij doen omdat zij zich beroept op haar protestants-christelijke wortels en niet omdat zij hervormd/gereformeerd/luthers of remonstrants is. Daardoor werkt zij verbindend en grensverleggend ondanks het feit dat de kerkelijke betrokkenheid in stad en dorp afneemt.

Binnen de katholieke zuil werd na de oorlog nog veel werk verzet door de kloosterorden. Broeders en nonnen zag je op kleuterscholen, in ziekenhuizen en in verzorg- en verpleeghuizen. In de particuliere sector was er nauwelijks vrijwilligerswerk door leken en dat werd ook niet binnen de katholieke zuil gestimuleerd.

In de protestantse zuil zijn al vroeg initiatieven ontwikkeld om de gewone burgerij/kerkelijk meelevendenden te betrekken/toe te rusten bij maatschappelijke vragen rond thema's als vergrijzing, vereenzaming en verarming. In Delft is zo bijvoorbeeld vanuit de Studentengemeente het Interkerkelijk Stadsdiakonaat (ISD) begin jaren zeventig ontstaan. Onder leiding van een gereformeerd diaken, mevrouw Meinema-Meinema, werd handen en voeten gegeven aan het persoonlijk christelijk geloof binnen een team van jonge mensen. Er ontstonden wel acht werkgroepen en er deden zo'n honderdvijftig vrijwilligers mee in een voorleesgroep, karweitjesdienst of rolstoel rijden.

Twintig jaar later in 2003 ben ik coördinator geworden van de Johanniter Hulpgroep Delft.

Waren we eerst een binnenkerkelijke bezoekgroep, na enkele jaren groeide het bezoekwerk uit tot een breed takenpakket, net zoals bij het ISD. De activiteiten werden gedaan door zo'n achttien vrijwilligers. Wij vonden en vinden dat we vanuit een christelijke levenshouding geroepen zijn om zorg te hebben voor onze naasten. Persoonlijk voelde ik mij opgenomen in een groter plan dan ik ooit kon vermoeden. Als je dit ervaart, dan heb je geen beloning meer nodig dan ga je er gewoon voor, Pro Deo. De zorggebruiker is het uitgangspunt, ongeacht zijn/haar levensovertuiging. Moslim, katholiek of protestant, maakt niet uit als de levensvreugde maar wordt vergroot. Dit streven is als het ware ons watermerk en kan tegen het licht (de acht zaligspreekingen) gehouden worden. De bezieling die van de Bergrede uitgaat ga je zo in de loop van de jaren beter begrijpen. Je hoopt dat je door je werk gelouterd wordt en dat het vrucht mag dragen. Maar dat moeten anderen herkennen, teamwork is dan ook onmisbaar.

Vrijwillige (diaconale) thuiszorg levert vaak goede en duurzame contacten op. Regelmatig nemen cliënten ook deel aan onze broodmaaltijden die we vanaf 2014 organiseren. Johanniter Nederland heeft dit initiatief opgenomen in haar project 'Levensvreugde' waardoor wij passende begeleiding en subsidie verkregen. De broodmaaltijden trokken veel belangstelling, mensen maken het met elkaar gezellig.

Veel levensvreugde en zingeving hebben we onderzocht bij de organisatie van onze zomeruitjes. Daar is altijd redelijke belangstelling voor geweest. We mikten daarbij op ouderen die minder mobiel waren

De zorggebruiker is het uitgangspunt, ongeacht zijn/haar levensovertuiging. Moslim, katholiek of protestant, maakt niet uit, als de levensvreugde maar wordt vergroot.

geworden en er toch op uit wilden met hun rolstoel of rollator. We gingen dan naar de Keukenhof of Avifauna. We besloten aparte uitjes te organiseren voor gezinnen met kinderen. De bezinningsactie in de Veertig Dagen tijd van 2022 binnen de protestantse gemeente Delft faciliteert deze voor enige jaren. Johanniter Nederland draagt kinderen een warm hart toe. In 2019 en 2022 hebben groepen kinderen een fantastisch lang weekend gekregen in de Efteling onder begeleiding van ervaren vrijwilligers.

Sluiten we af met de waardering van Johanniter Nederland voor de vrijwilligers in de regio/stad.

De jaarlijkse financiële bijdrage heeft het mogelijk gemaakt om de hulpgroep te ontwikkelen zoals die nu is geworden (gaf vleugels). De landelijke vrijwilligersdag, zoals vorig jaar gehouden in Paleis het Loo, wordt zeer gewaardeerd. Ook de Johanniter speluitreiking willen we niet missen. Het is ook altijd van waarde als Johanniter Nederland iemand afvaardigt bij een belangrijke activiteit van de Johanniter Hulpgroep Delft. ➔

PETER BEUMAN

Vrijwilligerscoördinator Johanniter Hulpgroep Delft

Vrijwilligerscoördinatoren komen bijeen

Op donderdag 26 februari jl. organiseerde Johanniter Nederland een bijeenkomst voor de coördinatoren van de vrijwilligersgroepen. Deze bijeenkomst werd voor alle betrokkenen een groot succes!

We hebben regelmatig contact met de coördinatoren van onze vrijwilligersgroepen, maar om allerlei redenen (waaronder corona) was er lang geen bijeenkomst meer voor hen georganiseerd. We twijfelden daarom een beetje of er nog wel behoefte was aan dergelijke live bijeenkomsten, temeer omdat we weten dat de coördinatoren over het algemeen meer werk te doen hebben dan er in hun contract past. Het is algemeen bekend dat de druk op de zorg enorm is, en hiermee is ook de druk op vrijwilligerswerk in de zorg gigantisch toegenomen. Het was daarom heel fijn om te merken dat de coördinatoren toch tijd vrij wilden en konden maken om naar Den Haag af te reizen. Sterker nog, keer op keer wordt benadrukt dat deze bijeenkomst heel waardevol voor hen is. Het doel van de middag was onder andere om een duidelijker beeld te krijgen van de manier waarop Johanniter Nederland de coördinatoren en de vrijwilligers nog beter kan ondersteunen. Hier hebben we ons

in groepjes over gebogen en zo heel veel informatie gekregen waarmee we aan de slag kunnen. Daarnaast bleek ook het aspect 'ontmoeten' een zeer belangrijk onderdeel van de bijeenkomst te zijn. De coördinatoren stelden het enorm op prijs dat ze gehoord en gezien werden door Johanniter Nederland en daarnaast werd de ontmoeting tussen de coördinatoren onderling als zeer waardevol ervaren. Een van de coördinatoren noemde het 'lotgenotencontact'. Het is een solitaire functie en dan is het fijn om met anderen te spreken die voor dezelfde uitdagingen (zoals het tekort aan tijd) staan.

We kijken terug op weer een leerzame, maar zeker ook ontspannen en gezellige middag en zijn vast voornemens er een jaarlijks terugkerende bijeenkomst van te maken. 📌

KATINKA KERSTING

Gouden draad

*Wij zijn met elkaar verbonden
door een dunne draad van goud
ik zie al jouw wonden
en die laten me niet koud
maar ik hoef ze niet te dragen
en ik stel je ook geen vragen
ik hoef ze niet te stelpen
en er jou niet mee te helpen
ik hoef er slechts te zijn
zo heb je minder pijn
want ik luister naar jou
en hoor je
want ik kijk naar jou
en zie je
en zie je?
die dunne draad van goud.*

📌 SACHA JANSEN

➤ Veteranen Search Team: wij gaan zoeken!

In een drukke winkelstraat ben je opeens je kleine kind kwijt, één momentje afgeleid... zoeken, roepen..., wat er op zo'n ogenblik allemaal door je heen gaat...! Daar kunnen de vrouwen en mannen van het Veteranen Search Team (VST) over meepraten. Zij weten wat de vermissing van een dierbare met direct betrokkenen doet. Daarop is voor het VST maar één reactie mogelijk: wij gaan zoeken!

Diep in de bossen van Huis ter Heide ligt het onderkomen van het VST. Medeoprichtster en coördinator Mariska van der Kraats vertelt: 'We bestaan sinds 2017. Aanleiding was het verzoek van de familie van de vermiste Anne Faber aan het ministerie van Defensie om te helpen zoeken. Maar bij Defensie gaat er veel tijd overheen voor dat toegezegd kan worden. Via mijn man, zelf veteraan, hadden wij destijds contact met andere veteranen. Toen de vraag kwam of de veteranen in de zoektocht iets konden betekenen waren diezelfde dag al veertig man in het bos! Er is zes dagen meegezocht. Bij terugkomst kregen we positieve reacties, vooral van de politie. Enthousiast geworden besloten we om een stichting op te richten. We gingen in eerste instantie uit van 1 à 2 inzetten per jaar, maar vorig jaar waren het er 64 en nu (eind februari) al 14.'

Vrijwilligers

Mariska vervolgt: 'Inmiddels hebben wij zo'n 2600 vrijwilligers. Het overgrote deel komt van defensie, politie, brandweer en de ambulancedienst, van wie 85 procent veteraan is. Sommigen zijn gepensioneerd of afgekeurd, anderen kozen een baan in de burgermaatschappij. Je vindt hier een grote diversiteit aan beroepen. Maar samen vormen we één team, we begrijpen elkaar. Alle veteranen zijn in hun werk geconfronteerd met doodsangst, daarom zal het je niet verbazen: hiërarchie kennen we niet. We zijn allemaal verschillend en allemaal gelijk! Vanwege pensioen of afkeuring is men soms ook dat 'familiegevoel' kwijtgeraakt en dat vinden ze hier weer terug. Zo'n 10 procent van onze veteranen

heeft op een missie of in hun werk Post Traumatisch Stress Syndroom (PTSS) ontwikkeld. Het mooie van ons VST is dat het zinvol bezig zijn met mensen die dezelfde taal spreken en soms hetzelfde hebben meegemaakt, helend werkt! Ze voelen zich weer een volwaardig deel van de maatschappij. Dit effect hadden we niet kunnen bedenken!'

Zo werken wij

Veteranen Cindy, Herman, Georgio, Tom en Henk vertellen met groot enthousiasme over het zoekwerk en hun ervaringen. 'De politie stuurt ons een verzoek voor inzet bij een vermissing. Nooit tevergeefs! Onze coördinator geeft de Geo-analist opdracht om het gebied met behulp van algoritmes in kaart te brengen. Daarmee kan al worden ingeschat welke disciplines moeten worden ingezet: bikers, drones, onderwaterdrones, grondspecialisten (grafherkenning), honden en niet onbelangrijk: de Cadiwagen (voor koffie, soep enzovoort). Is de vermiste een ouder persoon, dan worden verouderingskaarten gemaakt. Die leiden vaak tot succes, want een dementerende oudere wil terug naar vroeger, naar waar ooit hun huis stond is nu een woonwijk. Zo raken ze het spoor bijster en lopen dan vast.

Met een aan de slag

Via een VST alert krijgen alle vrijwilligers een oproep binnen, na 22.00 uur alleen de vrijwilligers uit de omgeving van de vermissing. Er zijn altijd minimaal 60 tot 80 veteranen die hun VST-kleding aantrekken, op hun motor springen of in hun auto stappen. Doel is om binnen twee uur met de zoektocht te

Alle veteranen zijn in hun werk geconfronteerd met doodsangst, daarom zal het je niet verbazen: hiërarchie kennen we niet. We zijn allemaal verschillend en allemaal gelijk!

beginnen. En dat lukt! Ter plaatse is de commandopost voor coördinatie en materiaal al aanwezig. Eerst een kop koffie, daarna worden de taken van groepscommandant, coördinator (die in verbinding staat met de politie), groepsleider en chauffeur verdeeld. De zoekers trekken gele hesjes aan, oranje hesjes aan de einden van een linie, en vertrekken naar het zoekgebied. Met stokken wordt de onderlinge afstand (3 meter) bepaald, die stokken geven stabiliteit en helpen bij het zoeken, want we raken

niets aan! Er worden linies gevormd (max. 20 man) en gewapend met portofoon, kompas en wc-papier (voor markering van de onderzochte strook) wordt de zoektocht gestart. De groepscommandant houdt bij waar gezocht is en legt dat vast in de app. Moet een groot gebied doorzocht worden, dan sturen we een nieuw alert uit. Zo ook voor aflossing. Men is bij het zoeken attent op verstoringen van de natuur. Er wordt gewerkt met inachtneming van de Flora- en Faunawet.'

Ervaringen

'Ons uitgangspunt is dat we de vermisten thuisbrengen. In 60 procent van de gevallen lukt dat ook, levend of helaas overleden. Daarbij worden we geconfronteerd met veel leed. Denk maar aan het kanodrama op het Veluwemeer vorige zomer waar een heel gezin omkwam. Aan de zoektocht naar Gino, dat jongetje uit Kerkrade, of aan Sanne en Hebe die in hun auto bijna een week lang vermist waren. Dit zijn voorbeelden van zaken die in het nieuws komen, maar er zijn veel drama's die de publiciteit niet halen. Denk aan suïcide, mensen die niet gevonden willen worden, verdrinkingen. Vandaag is weer iemand gevonden die we twee weken geleden zochten. Helaas te water geraakt... Dat zijn afschuwelijke ervaringen die je niet in de koude kleren gaan zitten. Daarvoor is goede begeleiding in onze nazorg, maar het meeste hebben we toch aan de gesprekken met elkaar. Wij weten precies van elkaar wat we hebben meegemaakt en wat dat met ons doet.'

Passie

'VST is geen vrijwilligerswerk, het is onze passie', zeggen de veteranen. 'Wij hoeven geen aandacht van de media en zeker niet van de sociale media, want daar wordt van alles geroepen zonder dat men precies weet wat er speelt. Wij geven uit piëteit met de vermisten en hun families nooit informatie over zoekacties, wel over de stichting. Voor ons geldt alleen dat we de vermisten weer thuis willen brengen. Daar hebben we heel veel voor over. Zo helpen we zelf mee aan de fondsenwerving en doen het onderhoud hier, want het VST krijgt geen subsidie en moet het hebben van giften. We verkopen via de site diverse artikelen met ons logo. We hebben net op een partij speculaaspakjes ons etiketje geplakt. We doen dit met liefde voor maar één doel: om te blijven zoeken!'

JOKE BOS

Voor meer info: www.veteranensearchteam.nl

De Veteranen

Mariska van der Kraats

Oprichtster van de Stichting VST, algemeen coördinator, coördineert ook tijdens inzet. Een 60-urige werkweek is voor haar geen uitzondering. Ze wordt door de veteranen ook wel Moeder-Overste genoemd.

Cindy van Vliet

Moeder van twee mooie dochters, veteraan, heeft gediend in Kosovo. Ze loopt in de linie en zit in het fietsteam. Cindy werkt ook voor de stichting.

Georgios Fergadis

Ging in 1992 met eervol ontslag uit het Griekse leger na een missie op Kos. Hij heeft Grieks-Nederlandse wortels en kreeg tijdens een bezoek aan zijn zus in Nederland een baan aangeboden. Hij is niet meer weggegaan. Op internet kwam hij VST tegen, meldde zich aan en werd vrijwilliger. 'Met veel plezier', zoals hij zelf zegt.

Henk van Polen

Militair en Libanon-veteraan, later vrachtwagenchauffeur. I.v.m. gezondheidsklachten afgekeurd. Zijn er geen zoektochten dan houdt hij zich bezig met materialen en onderhoud. 'VST heeft mij van de bank gehaald.'

Herman Rijntjes

Beroepsmilitair, brandweer en ambulance. 'Na mijn vroege pensionering miste ik de beroepsspanning. Bij VST vond ik weer de kameraadschap, adrenaline en structuur die ik zo miste.'

Tom Hippe

Als Libanon-veteraan was hij betrokken bij een ernstig incident, met als gevolg PTSS. Afgekeurd, werd huisman en deed wat vrijwilligerswerk. Toen hij in contact kwam met VST en getuige was bij een inzet, voelde het als thuiskomen. 'Het was liefde op het eerste gezicht. En hier is altijd wel iets zinvol te doen.'

Een cadeau voor mijn moeder

'Ik leg dit stapeltje even bij u neer, u wilt er vast wel goed op passen', zegt een jonge dertiger met een vette knipoog. Een mooi ingepakt boek houdt hij bij zich. Een poosje later komt hij terug met nog wat boeken. 'Zo, voor Moederdag ben ik klaar', zegt hij. 'Je moeder wordt wel verwend, als ik het zo zie', kan ik niet nalaten te zeggen. 'Dat zal ik u zeggen', antwoordt hij. 'Deze boeken zijn voor mijn moeders, want ik heb er meer. Ik heb een stiefmoeder, een grootmoeder en sinds kort ook een schoonmoeder. En dit boek', hij wijst op het pakje, 'is voor mijn moeder. Een boek van Jan Siebelink, daar hield ze zo van'. Ik kijk hem niet begrijpend aan. 'Hield ze van...?' Hij ziet mijn verwarring, gaat erbij zitten en begint te vertellen.

'Mijn moeder is al heel wat jaren geleden overleden. Ze was lerares Nederlands in het voortgezet onderwijs en zij was gek op de boeken van Jan Siebelink. Die man heeft zelf ook jarenlang voor de klas gestaan en mijn moeder herkende de schoolbelevissen die hij beschreef en ze genoot ervan. Als er een nieuw boek van hem uitkwam, wist mijn vader het vaak al voor haar te kopen voor zij wist dat het verschenen was. Ik kon heel goed met mijn moeder opschieten, in mijn turbulente puberjaren zag ze vaak aan me als ik met mezelf in de knoop zat, zonder dat ik iets had laten merken. "Jonkie", zei ze dan, en waar ze ook mee bezig was, ze legde het neer om even met mij bij te kletsen. Dat jonkie zei ze al toen ik klein was en bleef ze zeggen toen ik al een kop boven haar uitstak. En dat klonk altijd zo lief. Dan wist ik ook dat ik op zo'n moment veel van haar gedaan kon krijgen...!'

'Toen ik twintig was, kreeg mijn moeder vage klachten. Het was examentijd, dus een bezoek aan de huisarts stelde ze uit. Tot we haar bij thuiskomst onder aan de trap vonden. Dood! Een hartstilstand bleek later. Wat we toen als gezin, mijn vader, mijn zus en ik, meemaakten valt met geen pen te beschrijven. We waren het middelpunt van ons leven kwijt! Ik trok mezelf in die tijd terug. Nooit meer jonkie van haar te horen..., ik kon het niet aan. Het heeft best een tijd geduurd voor ik weer lol in mijn leven kreeg. Vaak ging ik naar haar graf, dan voelde ik me dicht bij haar. Haar eerste verjaardag en Moederdag gingen voorbij. We lieten het zo, we voelden alleen de pijn van ons gemis. Tot ik in de krant las dat Jan Siebelink weer een nieuw boek had uitgebracht. Ik kocht het en begon te lezen... ik voelde haar weer zo dichtbij! Toen ik het uit had heb ik er een mooi pakje van gemaakt en op Moederdag op haar graf gelegd. Mijn zus vond dat raar, maar zij legde zelf wel mama's lievelingsbloemen op het graf. Toen ik haar vroeg wat dan het verschil was tussen een boek en bloemen, allebei cadeautjes waar mama zo van hield, begreep ze me. Sinds die tijd leg ik elk jaar op Moederdag weer een mooi boek, dat ik eerst zelf gelezen heb, op haar graf. En op haar verjaardag een flesje van haar lievelingsparfum. Eerlijk gezegd maak ik dat eerst open en sprenkel wat op een paar kleren van haar die ik in mijn kast bewaar. Zo blijft mijn moeder in mijn leven verweven.'

'Sinds een jaar heb ik een vriendin. Ook zij keek eerst wat vreemd tegen mijn cadeautjes voor mijn moeder aan. Ik heb haar mijn gevoel daarbij proberen uit te leggen. Nu haar eigen moeder ernstig ziek is, snapt ze het! En u?'

Hij wacht mijn antwoord niet af en loopt fluitend weg om de boeken voor zijn moeders af te gaan rekenen...'

JOKE BOS

➤ Feestdagen in gezelschap

De eindejaarsvakanties van 2022 waren een groot succes! Deze vakanties worden kosteloos aangeboden aan mensen die weinig te besteden hebben. We richten ons hierbij op ouderen die eenzaam zijn, zodat ze de feestdagen in gezelschap kunnen doorbrengen. Hieronder twee verslagjes.

Kerstvakantie

Onder begeleiding van zeven vrijwilligers, heeft een achttiental gasten genoten van een kerstvakantie. Nadat het vanwege covid eerder afgelast werd, kon het nu eindelijk doorgaan. De gasten werden gehaald en gebracht. Logistiek een hele uitdaging, maar het verliep allemaal voorspoedig.

Op vrijdagavond hebben we onszelf voorgesteld en de zaterdag was er een uitstapje naar het molencmuseum in Schermerhorn. De molenaar was goed bespraakt en wist veel te vertellen. 's Avonds was er een kerstavonddienst in de Grote Kerk in De Rijp. Overigens, wist u dat De Rijp een heel mooi dorp is

om doorheen te wandelen? Een aantal gasten heeft dit dan ook gedaan.

Op eerste kerstdag hebben we genoten van elkaar. Ook was er aandacht voor een gast die heel erg graag alsnog naar de Rooms Katholieke mis wilde. Deze wens hebben we natuurlijk in vervulling laten gaan. Na de inmiddels befaamde Johanniter (kerst)Bingo genoten we in de avond een fantastisch verzorgd kerstdiner. Het ontbrak ons aan niets en de medewerkers van het hotel hebben heel erg hun best gedaan. We hebben dit erg gewaardeerd.

Op tweede kerstdag stond een uitje gepland. We gingen naar zee! Voor veel van onze gasten een hele ervaring en voor sommigen een wens die in vervulling ging. Op deze zonnige maar koude dag genoten we van een strandwandeling bij het Camperduin en hebben we daarna in een gezellig strandpaviljoen heerlijk geborrel. In de avond verzorgden de vrijwilligers livemuziek, waren er sketches en was er een 'stoelendans'.

De gasten hebben genoten en de vrijwilligers ook. Kerst is pas écht kerst als je het samen kunt vieren. De kracht van Johanniter Nederland is om dit gevoel van 'samen-zijn' handen en voeten te geven. Het is geweldig om hier deel van uit te mogen maken. ◀

YVONNE HIEMSTRA

coördinator Kerstvakantie

Oud & Nieuwvakantie

Verschillende gasten kenden elkaar al. Zoals een groepje uit Delft en, via Resto van Harte, een groepje uit Utrecht. Beide groepen en de overige gasten integreerden al snel en voordat we het wisten werd er veel gelachen en lief en leed gedeeld.

De zeven vrijwilligers hadden ook een beetje vakantie, want de gasten hadden weinig zorg nodig. Een enkele steunkous, een enkele douchebeurt of massage was alles. Er konden veel uitstapjes worden gemaakt. Zo gingen we met twee busjes naar Camperduin om een drankje te drinken in het strandpaviljoen. Voor enkelen een moment om op het strand met een liefdevol ritueel stil te staan bij de nagedachtenis van dierbaren.

Oudejaarsdag startte met een 'vrije' ochtend voor iedereen. Een mooi moment voor een wandeling naar het dorp om souvenirs te kopen en – niet te vergeten – oliebolletjes en beignets. 's Middags reden we naar de kaasboerderij Simonehoeve waar we werden bijgepraat over de kaasproductie en konden kennismaken met de tegenwoordig zeer populaire, maar gelukkig ook zeer onschuldige marihuana kaas. 's Avonds keken we samen naar de oudejaarsconferentie van Claudia de Breij onder het genot van glühwein en de oliebolletjes en beignets. Om klokslag twaalf uur gingen de kurken van de flessen en met sterretjes en bubbels in de hand wensten we elkaar een gelukkig en gezond nieuwjaar.

Het kerkbezoekje op nieuwjaarsdag in West-Graftdijk was wel heel bijzonder. In het prachtig geres-taureerde kerkje werden we getraakteerd op glühwein en knapperige, *homemade* oliebolletjes. Daarna werden we geïnspireerd door de voorganger, die ons uitnodigde onze rugzakjes te legen en zo het nieuwe jaar 'verlicht' in te gaan. Na een puzzeltocht door het hotel was het tijd voor het nieuwjaarsdiner. Een prachtig versierde tafel en een uitgebreid koud en warm menu wachtte ons.

De volgende ochtend, na het ontbijt, nam iedereen afscheid van elkaar. Sommigen met tranen in de ogen. Iedereen heeft van deze vakantie genoten, zowel vrijwilligers als gasten. Een mooie afsluiting van een voor sommigen heel heftig jaar en het begin van een nieuw en hopelijk heel gelukkig en gezond jaar. ▶

IAN VAN LIDTH DE JEUDE

coördinator Oud & Nieuwvakantie

Er is zoveel te doen en te zien in Nederland. In deze rubriek geven wij u tips en ideeën voor uitstapjes die ook leuk zijn om samen met een oudere of (klein)kinderen te maken.

➔ Arnhem

'Arneym' is ontstaan op de splitsing van de weg tussen Nijmegen en Utrecht/Zutphen. Zeven sprengen voorzagen de stad van water en pas toen de loop van de Rijn in 1530 door de Arnhemmers werd verlegd kwam Arnhem aan de rivier te liggen. Tijdens de bevrijding in de Tweede Wereldoorlog vond operatie Market Garden plaats. De geallieerden probeerden de bruggen over de grote rivieren in handen te krijgen, maar na de succesvolle Slag om Nijmegen bleek de brug bij Arnhem letterlijk nog 'een brug te ver'.

Om meer te weten te komen over wat er zich in 1944 afspeelde hebben we van tevoren de Airborne Stories app gedownload en onze oortjes meegenomen voor verhalen op veel plekken in de stad. We komen aan op Arnhem Centraal. Dit station werd na een jarenlange renovatie in 2015 geopend en is een architectonisch hoogstandje. Het ontwerp won vele prijzen en is uitgeroepen tot één van de mooiste treinstations van Nederland. We begeven ons als eerste naar Museum Arnhem, dat een tijd gesloten is geweest om te worden verbouwd en uitgebreid. Het museum bevindt zich op de hoge stuwwal vanwaar we een prachtig uitzicht over de Rijn hebben. Binnen vinden we een collectie van Nederlandse magisch- en neorealisten, een grote verzameling hedendaagse kunst en bijzondere sieraden. In de tuin staan beelden van kunstmanifestatie Sonsbeek.

Historische kelders

We wandelen naar de 7straatjes, het oude stadshart van Arnhem met veel historische panden. Hier vind

je veel vintage winkels met kleding en meubelen. Aldaar bezoeken we de Historische kelders, daterend uit de veertiende eeuw en uitgerust met kaarsen-nissen en fraaie tongewelven. De kelders hoorden bij grote koopmanshuizen. De gemeente Arnhem heeft deze kelders in kaart gebracht. In de Rijnstraat heeft zij 39 kelders kunnen verwerven. Deze werden gerestaureerd, in de oorspronkelijke staat teruggebracht en onderling met elkaar verbonden. Hierdoor ontstond een uniek historisch monument dat sinds december 2001 voor bezoekers is opengesteld. Hierna komen we langs het Sint Petersgasthuis, één van de oudste gebouwen in Arnhem dat in 1407 in gebruik werd genomen als opvanghuis voor ouderen, armen en zieken. Het pand is uitgevoerd in middeleeuwse kasteelarchitectuur met een Gotische bakstenen voorgevel en traptorens. Tegenwoordig is het klantcontactcentrum van de DrieGasthuizen-Groep er gevestigd.

Rijnkade

We lopen verder naar het oosten langs de Rijnkade en nemen een kijkje bij de Sabelspoort, ook wel Eusebiuspoort genoemd, de enige van de vier stadspoorten die nog is overgebleven. De poort is in de veertiende eeuw gebouwd en maakte deel uit van een burcht die tot doel had de veiligheid in de stad te waarborgen. De poort werd later een tolpoort. Sinds 1952 is de poort herbouwd en maakt nu deel uit van het Provinciehuis Gelderland. De Rijnkade is een mooie plek om te genieten van het uitzicht over de Rijn. We krijgen ook de John Frostbrug in zicht. Hier is het 'Airborne Museum at the Bridge' gevestigd. Aan de hand van bijzondere objecten, historische beelden en interviews met veteranen en andere betrokkenen

uit die tijd, leren we meer over de belangrijke rol die de brug speelde tijdens de oorlog en de Slag om Arnhem.

Icoon van de wederopbouw

We gaan verder in noordelijke richting en komen langs het Connexxion TrolleyBusMuseum. De trolleybussen zijn zeer kenmerkend voor Arnhem, dat het enige nog bestaande trolleybusnetwerk in de Benelux heeft. Vlakbij zijn de Sint Walburgiskerk op het gelijknamige plein en het Duivelshuis, dat in 1539 werd gekocht door de beruchte veldheer Maarten van Rossem. Hij liet het huis verbouwen en verschillende duivelsafbeeldingen op de gevel aanbrengen, waardoor het de bijnaam Duivelshuis kreeg. Het gebouw is nu onderdeel van het stadhuis. Hierachter ligt de Eusebiuskerk, gebouwd tussen 1450 en 1600. De kerk werd tijdens de Tweede Wereldoorlog bijna helemaal verwoest. In 1964 werd de restauratie afgerond en de kerk is nu het icoon van de wederopbouw. We nemen de panoramalift naar boven en op 73 meter hoogte kijken we uit over de stad en omgeving. Dan gaan we lunchen bij Dudok, dat zich pal onder de kerk bevindt en een eigen patisserie heeft. De lunch sluiten we dan ook af met overheerlijke appeltaart.

Park Sonsbeek

Hierna gaan we richting Park Sonsbeek en komen langs Bierbrouwerij Durs. Al in de dertiende eeuw werd volop bier gebrouwen in Arnhem. De Sint-Jansbeek die door de stad stroomde, zorgde voor het geschikte water. De beek en brouwerijen maakten later plaats voor stadsgroei. Sinds enkele jaren is de beek terug en nu dus ook weer een brou-

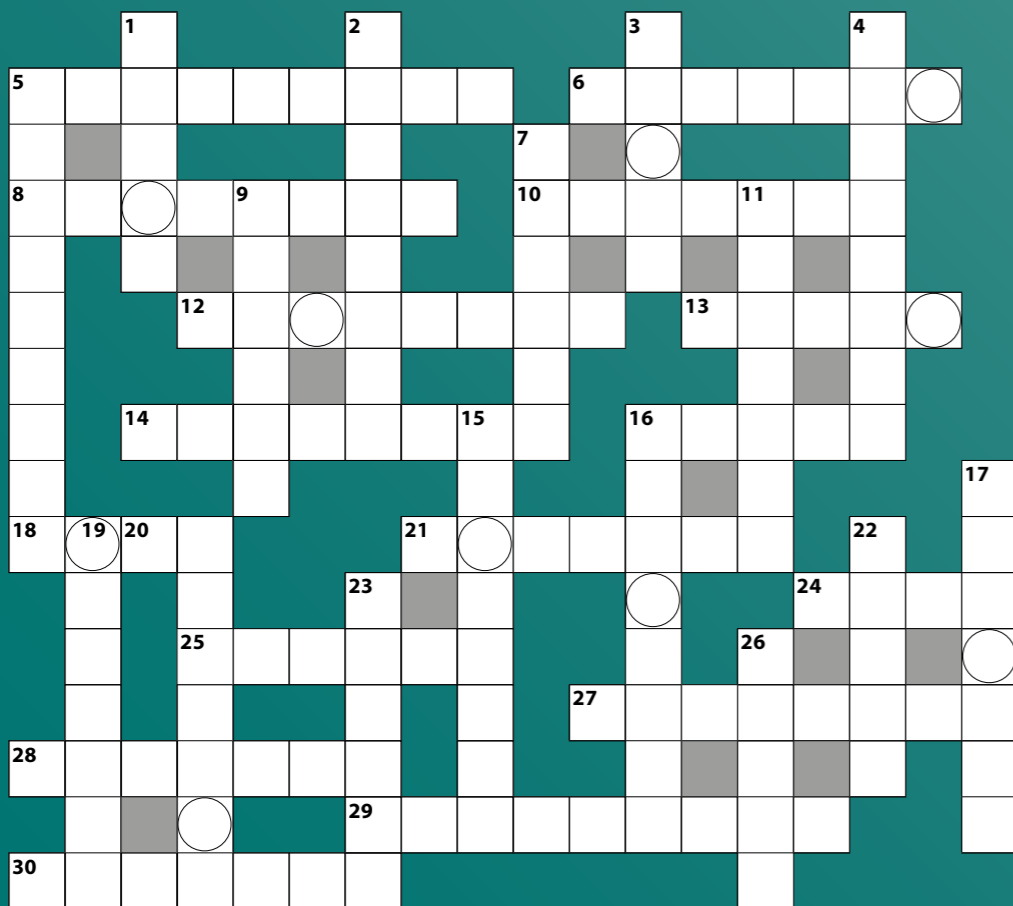
werij. *Durs* betekent in het Arnhemse dialect dorst. Park Sonsbeek blijkt een heuvelachtige groene oase. De hoogteverschillen stammen uit de ijstijd van honderdduizend jaar geleden, toen gletsjers zand en keien opstuwden en zo het Veluwemassief ontstond. Verstopt in (en onder) het park treffen we het Nederlands Watermuseum aan. Een doe-museum over alles wat met water te maken heeft. Aangekomen op de Ruyterenberg beklimmen we de uitkijktoren, de Belvédère, gebouwd in 1824. Voldaan lopen we terug richting de Korenmarkt, het gezelligste plein van de stad en gaan heerlijk eten bij Bistro de Bok. ➔

DAVID VAN LENNEP

Cryptogram

- Daar In Engeland hoor je nóg minder.
- Op plek zes: dat is niet verkeerd!
- M. is een vis – volgens het alfabet.
- Dit laken moet anders hierop.
- (hor.) Aantrekkelijk, die inwoner van - bijvoorbeeld - Gdansk.
(vert.) Pas gebouwd in Zuid-Beveland?
- Uitnodiging voor een astronomische maaltijd?
- Zestig minuten regen in het landschap.
- Een ridder of graaf die metaal bewerkt?
- Dat is anders een Duitse opleiding.
- Wisselend klokkenspel geeft vrucht.
- Die Europeaan is gebakken met zo'n diploma.
- Geniaal lichtgevend.
- Klappen voor het examen? Nee, liever erna!
- Bereidwillige en trotse schrijver.
- Andersom stelt die natuurkundige weinig voor.
- (hor.) Optreden voorbij? Precies!
(vert.) Is dit paradijs door adel gesticht?
- Na zoveel jaar nog trek in drank.
- Eerwaarde.
- Draver met een volwassen karakter.
- Die Europeaan wil hard werken om één euro.
- Gerommel in Woerden.
- Waterplant?
- Hoe je het ook bekijkt: fietsen kán-ie.
- Op en top een vogel.
- De kerkbewaarder raakte in de war door de muziek.
- Waar het in Drenthe om draait.
- Vette paling uit Noord-Holland.
- Zwetsen als een... Zwitser.
- Slottuinen in Brabant.
- Is 'r aan die Gelderlander een spreker verloren?

Zijn alle woorden goed ingevuld, dan is, door de letters in de tien gemarkeerde vakjes in de juiste volgorde te zetten, de naam van een land te vinden. Deze naam is de oplossing van de puzzel. 🍀

Stuur uw antwoord **vóór 17 mei** naar: **redactie Contactblad, Lange Voorhout 48, 2514 EG Den Haag** of naar: info@johanniter.nl. Vergeet niet uw naam en adres te vermelden. De oplossing en winnaar van de puzzels in de vorige editie van het *Contactblad* (nummer 170) worden in de volgende editie bekend gemaakt. 🍀

Startdag vakanties 2023

Op 11 maart jl. organiseerden we weer een geslaagde en gezellige startdag. Op deze zonnige zaterdag verwelkomde Johanniter directeur Lidwien van der Reep alle vrijwilligers die vakanties begeleiden om het nieuwe vakantie seizoen in te luiden. Een goed moment om de nieuwe vrijwilligers de gelegenheid te geven zich voor te stellen en iets over zichzelf te vertellen. Ze kregen een warm welkom!

Ook was er een spreker aanwezig, Bert Buizert. Hij vertelde over het thema

Eenzaamheid en contact met betekenis. De aanwezigen leerden op interactieve wijze hoe je op een prettige manier gesprekken voert. Na de bijeenkomst konden de vrijwilligers nog genieten van een wandeling door het Nationaal Bomenmuseum in Gimborn. We kijken uit naar een geslaagd vakantie seizoen 2023 en wensen alle vrijwilligers die de vakanties begeleiden veel succes! 🍀

Johanniter vrijwilligersdag 2023

Met veel plezier nodigen wij u uit voor de Johanniter vrijwilligersdag op zaterdag 3 juni aanstaande in het Spoorwegmuseum in Utrecht. Hiermee willen wij u, als vrijwilliger, bedanken voor uw inzet!

Het Spoorwegmuseum is niet zomaar een museum. Het is een fascinerende plek waar je ontdekt hoe de trein de wereld heeft veranderd. Met een levensecht station, een theater, spannende attracties en met wisselende tentoonstellingen. Een mooie plek om elkaar te ontmoeten dus!

Het programma van de dag ziet er als volgt uit:

- 12.00 uur** Ontvangst met lunch
- 13.00 uur** Plenair programma
- 14.30 uur** Vrij bezoek aan het Spoorwegmuseum
- 17.00 uur** Borrel
- 18.00 uur** Einde

U bent van harte welkom en wij verheugen ons op uw komst! 🍀

N.B. U kunt u aanmelden tot 12 mei. Wilt u verzekerd zijn van een plekje op de vrijwilligersdag? Wacht dan niet te lang, want vol is vol.

AGENDA

2023

- 22 – 28 apr** Johanniter zorgvakantie in Lunteren
- 6 – 12 mei** Johanniter zorgvakantie in Lemele
- 3 juni** Vrijwilligersdag
- 17 – 23 jun** Johanniter zorgvakantie in Lemele
- 24 jun** Ridderdag
- 24 – 30 jun** Johanniter zorgvakantie in Lunteren
- 28 – 31 jul** Johanniter Eftelingvakantie
- 30 sep – 6 okt** Johanniter zorgvakantie in Ermelo
- 23 – 27 dec** Johanniter kerstvakantie
- 29 dec – 2 jan** Johanniter eindejaarsvakantie

SPELUITREIKINGEN

2022

- 24 nov** Pro Senectute Oranjestein (Doorn)
5 Johanniterspelden, 2 JVV-medaille
- 7 dec** DrieGasthuizenGroep (Arnhem)
8 Johanniterspelden
- 15 dec** IJssellandziekenhuis (Capelle aan den IJssel)
45 Johanniterspelden, 1 25-jaarsspel
- 16 dec** Haspadie Kerkelijke Gemeenten (Katwijk)
6 Johanniterspelden

KHADIJA CHARIBI ging als moeder mee op de Eftelingvakantie, officieel niet als vrijwilliger maar ze ontpopte zich wel zo.

‘Onlangs ben ik mee geweest met de Eftelingvakantie. Daar hebben we echt een hele leuke tijd gehad, de kinderen waren allemaal blij. We zijn in alle attracties geweest, hebben lekker gewandeld, gezwommen, gevoetbald met de kleinere kinderen, spelletjes gedaan en veel met elkaar gepraat. Ook tijd om het samen rustig over elkaars leven hebben. Een hele fijne combinatie van *chillen* en je gevoelens kunnen uiten. Het was een heel sociaal groepje. Voor veel kinderen was de vakantie heel bijzonder. Er zijn kinderen die nooit met vakantie gaan en altijd maar thuisblijven. Eigenlijk was ik meegegaan als moeder van mijn kinderen, maar ik heb ook veel meegeholpen met de vrijwilligers. Samen waren we een goed team. Het contact met de kinderen was heel fijn. Ik ben altijd ontzettend blij als ik kinderen om me heen heb en ze zijn ook gek op mij. En als ik ze ergens op aansprak luisterden ze meteen. Mijn dochter hielp ook mee, die kan ook heel goed met kinderen omgaan en wil ze altijd helpen. Zo waren we een grote familie. Mijn dochter gaat naar de middelbare school en ik heb een zoon op de basisschool. Daarnaast ben ik pleegmoeder van twee jongens van twee en vier. Een vriendin van mij werkt voor een organisatie die dakloze kinderen opvangt, bijvoorbeeld uit oorlogsgebieden of kinderen zonder ouders. Zij heeft me gevraagd of de jongens bij mij konden logeren en dat beviel zo goed dat ze zijn gebleven. Twee weken geleden zijn er ook twee jongens uit Syrië komen logeren, dus momenteel heb ik zes kinderen thuis. Misschien neem ik wel vaker logees; veel kinderen in Nederland hebben geen dak boven hun hoofd en ik draag graag mijn steentje bij om hen te helpen. Daarbij komt het goed uit dat ik Arabisch in allerlei dialecten spreek; naast Marokkaans ook Syrisch en Egyptisch. Door veel contacten met mensen uit deze landen heb ik dit kunnen leren. Ik ben altijd heel open en maak graag contact. En ik leer ook van de Syrische tv. Hierdoor kan ik mijn Syrische jongens helpen bij gesprekken met bijvoorbeeld school of de gemeente. Een deel van de kinderen van de Eftelingvakantie zie ik nog regelmatig. Ze noemen me tante en komen soms langs. Op school ben ik overblijfmoeder en dat doe ik ook heel graag. Verder help ik een dag in de week in het buurthuis. Daar komen ouderen die een kopje koffie krijgen en dan praten we over van alles en nog wat. Het is heel fijn een goed gesprek te hebben. Ik zou graag meer met oudere mensen doen maar op dit moment is dat nog lastig omdat ik mijn kinderen nog niet alleen thuis kan laten. Waar ik kan probeer ik altijd te helpen, waarom zou ik dat niet doen?’

